

15de zondag door jaar C

Lc. 10,25-37

In de lezingen horen we vandaag een vriendelijke samenvatting van het hele christelijke katholieke leven.

Om te beginnen: in de eerste lezing legt Mozes uit hoe eenvoudig Gods geboden zijn. Hij schrijft mooie woorden. Gods geboden zijn niet te zwaar en zij liggen niet buiten ons bereik. Ze hangen niet hoog in de hemel, zodat we moeten zeggen: “Wie zal naar de hemel opvaren om ze voor ons te halen en ze ons te laten horen, zodat wij ze kunnen volbrengen?” Gods woorden liggen niet aan de overkant van de oceaan, zodat we zouden moeten zeggen: “Wie zal de zee overvaren om ze voor ons te halen en ze ons te laten horen, zodat wij ze kunnen volbrengen?” Gods woord ligt al in ons hart en in onze mond. We moeten het gewoon gaan doen.

Maar wát moeten we doen?

In het Evangelie is een wetgeleerde geïnteresseerd in die vraag. Hij vraagt: “Wat moet ik doen?” en hij voegt er iets aan toe: “Wat moet ik doen om het eeuwig leven te verweven?” Hij vraagt Jezus om het eenvoudig te verwoorden, immers een antwoord op die vraag mag niet te zwaar of te ver weg zijn. Daarom vraagt Jezus aan die man wat hij er zelf van denkt. “Wat staat er in de Wet?” Dan antwoordt de man: “Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart en met geheel uw ziel, met al uw krachten en geheel uw verstand; en uw naaste gelijk uzelf.” Juist! Zo staat het in Deuteronomium en Leviticus, twee boeken van de Wet. Jezus zegt het: “Uw antwoord is juist, doe dat en ge zult leven.”

Maar dan graaft de wetgeleerde dieper. “En wie is mijn naaste?” vraagt hij.

Nu vraag ik aan u allen: Wat is het antwoord op die vraag? Dat is de kern van de zaak. Wie is uw naaste?

Nu probeert Jezus in het Evangelie die wetgeleerde, en ook ons, het eenvoudige antwoord te laten vinden op die vraag. Hij vertelt ons het verhaal van de barmhartige Samaritaan. Jezus antwoordt, zoals vaker, niet meteen op die vraag. Hij geeft ons iets om met onze gedachten op te kauwen.

U kent het verhaal. Iemand wordt verschrikkelijk mishandeld door rovers en ze laten hem halfdood liggen. Een joodse priester en een leviet negeren onderweg het slachtoffer. Waarom doen ze dat? Wel, ze zijn bang zich te verontreinigen, door een lijk aan te raken. Als ze dat doen mogen ze geen dienst meer doen in de tempel. Maar wat is belangrijker: de liefde of de regels? Dan komt er een Samaritaan, een toenmalige vijand van het Joodse volk. De Samaritaan helpt het slachtoffer. En zorgt zelfs voor een meelevend vervolg. Heel onbaatzuchtig geeft hij geld aan de herbergier om goed voor hem te zorgen.

Dan vraagt Jezus: “Wie van deze drie lijkt u de naaste te zijn van de man die in handen van de rovers gevallen is?” Natuurlijk – zo weet de wetgeleerde, en ook wij weten het – de Samaritaan, want die heeft barmhartigheid bewezen.

Wat leren we hier eerst uit? Ten eerste dat liefhebben belangrijker is dan de regels volgen. Liefde gaat boven alles. U hoort het me vaker zeggen: liefde brengt leven voort en niet omgekeerd. Toch denk ik nog vaak dat te weinig mensen dat begrijpen. Onthoudt het! Liefde brengt leven voort. En zegt Paulus het niet: “Nu echter blijven geloof, hoop en liefde de grote drie; maar de liefde is de grootste.” (1Kor.13:13) Liefde wordt niet begrensd door tijd of ruimte; liefde is eeuwig. Daarom ook is liefde het allergrootste gebod. Immers, liefde geeft eeuwig leven.

Het tweede dat we leren uit Jezus woorden is dat we niet moeten vragen wie onze naaste is. Want als u goed hebt opgelet, geeft Jezus niet het antwoord op vraag: ‘Wie is mijn naaste?’ Maar Hij stelt de vraag: ‘Wie is naaste geweest?’ Vraag dus niet: ‘wie is mijn naaste?’, maar beantwoordt de vraag: ‘voor wie ben ik de naaste?’ Weest dus naaste voor ieder die je ontmoet.

Daarna zei Jezus: “Ga dan en doet gij evenzo.” Met andere woorden: er is een derde les. Jezus werkt met ons mee; Hij laat ons het eenvoudige antwoord, dat in ons hart ligt, zien. Ga en help mensen in nood. God heeft je een open hart gegeven. Laat je hart zo groot zijn dat je Gods liefde kunt ontvangen, en dat je het daarna kunt doorgeven aan alle andere mensen die Hij eveneens zo teer bemind.

Dus het woord van God is niet te zwaar en het is niet ver weg; het is niet mysterieus! Begin met liefhebben, en denk dat niet meteen: ‘Ja, maar ik dan?’ Begin met liefhebben en word zoals God wil dat je bent. Zoek het niet te ver, want de liefde staat al vanaf je geboorte geschreven in je hart!

Norbert Schallenberg, pastor